

ตลาดดอกไม้: อีกหนึ่งสินค้าที่ยังมีโอกาสนิญี่ปุ่น

ส่วนวิจัยธุรกิจ 1 ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

ทำไมตลาดดอกไม้ในญี่ปุ่นจึงน่าสนใจ

แม้ญี่ปุ่นจะเป็นประเทศผู้ผลิตดอกไม้รายใหญ่อันดับ 3 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา และเนเธอร์แลนด์ ด้วยพื้นที่เพาะปลูกดอกไม้ถึง 2.2 แสนไร่ แต่ญี่ปุ่นยังคงเป็นตลาดส่งออกดอกไม้ที่น่าสนใจมากที่สุดแห่งหนึ่ง เนื่องจาก

- ญี่ปุ่นเป็นผู้บริโภคดอกไม้รายใหญ่ของโลก ด้วยปริมาณความต้องการบริโภคดอกไม้มากเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐฯ ทั้งนี้ มูลค่าตลาดดอกไม้ในญี่ปุ่นสูงถึง 5-6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี แม้ที่ผ่านมาปริมาณความต้องการใช้ดอกไม้ของภาคธุรกิจจะลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ แต่ความต้องการใช้ดอกไม้ในภาคครัวเรือนกลับเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากชาวญี่ปุ่นซึ่งลดการออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย หันมาสร้างบรรยากาศในบ้านด้วยการซื้อดอกไม้และต้นไม้มากขึ้นเพื่อไปประดับตกแต่ง
- ผลผลิตดอกไม้ของญี่ปุ่นในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมาลดลงต่อเนื่อง โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากเกษตรกรผู้เพาะปลูกดอกไม้ในญี่ปุ่นเริ่มเข้าสู่วัยชรา ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจของญี่ปุ่นที่ชะลอตัวในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ผู้บริโภคเริ่มหันมาเลือกซื้อดอกไม้นำเข้า ซึ่งมีราคาถูกกว่าแทน
- การนำเข้าดอกไม้เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งในด้านปริมาณและมูลค่า ทั้งนี้ ญี่ปุ่นเป็นผู้นำเข้าดอกไม้รายใหญ่อันดับ 4 ของโลกในปี 2551 ด้วยมูลค่านำเข้า 536 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นผู้นำเข้าดอกไม้กล้วยไม้สด (ดอกไม้ที่ไทยส่งออกมากที่สุด) รายใหญ่ที่สุดของโลก ด้วยส่วนแบ่งตลาดราวร้อยละ 20 ของมูลค่านำเข้าดอกไม้กล้วยไม้สดทั้งหมดของโลก
- ญี่ปุ่นเรียกเก็บภาษีนำเข้าดอกไม้เกือบทุกชนิดในอัตราร้อยละ 0 จึงเป็นโอกาสของผู้ส่งออกในการขยายตลาดส่งออกดอกไม้ในญี่ปุ่น เนื่องจากไม่เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการแข่งขันเมื่อเทียบกับผู้ส่งออกดอกไม้ไปญี่ปุ่นรายอื่นๆ

ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับตลาดดอกไม้ในญี่ปุ่น

จำนวนประชากร : 127 ล้านคน (ปี 2552)

กลุ่มผู้บริโภคดอกไม้ที่สำคัญ : กลุ่มผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

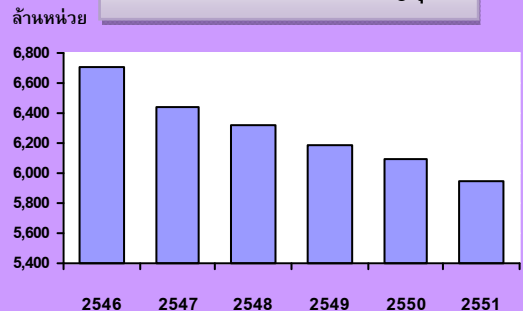
ความถี่ในการซื้อดอกไม้ : ร้อยละ 40 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดซื้อดอกไม้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

มูลค่าตลาดดอกไม้ในญี่ปุ่น : 5-6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

มูลค่านำเข้าดอกไม้ : กว่า 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี

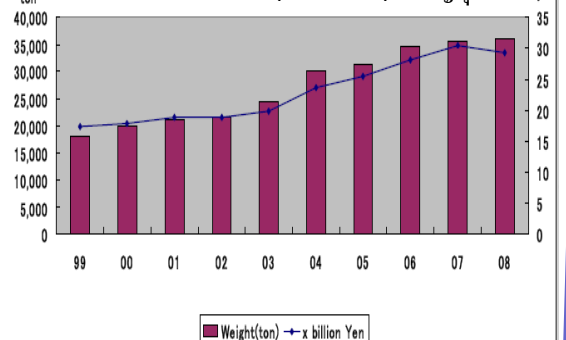
ดอกไม้ที่มีมูลค่าการค้ามากที่สุด : ดอกเบญจมาศ

ปริมาณการผลิตดอกไม้ในญี่ปุ่น

ที่มา: The Japanese Nursery Sector, USDA

การนำเข้าไม้ตัดดอก (Cut flower) ของญี่ปุ่น

ที่มา : Trade Statistics of Japan

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับตลาดดอกไม้ในญี่ปุ่น

กลุ่มผู้บริโภค : ผลการสำรวจของ Ministry of Internal Affairs and Communications ระบุว่า ในปี 2550 ครอบครัวชาวญี่ปุ่นมีค่าใช้จ่ายในการซื้อดอกไม้เฉลี่ยอยู่ที่ปีละ 10,327 เยน และเมื่อพิจารณาแยกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มผู้บริโภคชาวญี่ปุ่นที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายในการซื้อดอกไม้มากที่สุด โดยมีค่าใช้จ่ายในการซื้อดอกไม้ราว 11,000-14,000 เยนต่อปี ขณะที่กลุ่มผู้บริโภคที่มีอายุน้อยกว่า 50 ปี มีค่าใช้จ่ายในการซื้อดอกไม้ต่อปีต่ำกว่ากลุ่มแรกถึงเกือบครึ่งหนึ่ง สำหรับผู้หญิงนิยมซื้อดอกไม้สด เนื่องจากสามารถนำไปจัดตกแต่งและทำดอกไม้แห้งได้ ราคาซื้อเฉลี่ยในแต่ละครั้งอยู่ที่ประมาณ 1,000-2,000 เยน ส่วนผู้ชายนิยมซื้อไม้กระถางขนาดเล็กเนื่องจากดูแลง่าย ราคาตั้งแต่ 100 เยนไปจนถึง 2,000 เยน

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง ของญี่ปุ่น (Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries : MAFF) ของญี่ปุ่น มีแผนที่จะรณรงค์ให้กลุ่มผู้บริโภควัยหนุ่มสาวหันมาซื้อดอกไม้เพิ่มขึ้น เพื่อกระตุ้นอุตสาหกรรมการผลิตดอกไม้ในญี่ปุ่น โดยตั้งเป้าเพิ่มความต้องการซื้อดอกไม้ในญี่ปุ่นขึ้นจากปี 2551 ถึงร้อยละ 8 ภายในปี 2558

ช่องทางจำหน่าย : โดยทั่วไป กว่าร้อยละ 80 ของดอกไม้ทั้งจากในประเทศและที่นำเข้าจะถูกรวบรวมมาทำการซื้อขายกันในลักษณะประมูลที่ตลาดค้าส่งก่อนกระจายไปยังร้านค้าปลีกต่อไป ส่วนที่เหลือเป็นการขายตรงระหว่างเกษตรกรในญี่ปุ่น/ผู้นำเข้า กับร้านค้าปลีก และเกษตรกรในญี่ปุ่น/ผู้นำเข้า กับผู้บริโภค นอกจากนี้ ผู้เพาะปลูกดอกไม้ในญี่ปุ่นบางรายยังรับซื้อไม้ดอกประเภทหัวหรือหัวพันธุ์มาจากผู้นำเข้าเพื่อมาเพาะปลูก

ผู้นำเข้า : ผู้นำเข้าดอกไม้ส่วนใหญ่มีสำนักงานอยู่ในกรุงโตเกียว นอกจากนี้ ยังอยู่กระจายตามเมืองสำคัญอื่น อาทิ โอซากา ฟูกูโอกะ และนาโงยา ทั้งนี้ การส่งออกดอกไม้ของไทยไปญี่ปุ่นเป็นดอกกล้วยไม้เกือบทั้งหมดซึ่งประมาณครึ่งหนึ่งส่งผ่านผู้นำเข้าในเมืองโตเกียว รองลงมา คือ ผู้นำเข้าเมืองฟูกูโอกะประมาณร้อยละ 30 และผู้นำเข้าเมืองโอซากาประมาณร้อยละ 20 ผู้นำเข้ากล้วยไม้ของญี่ปุ่นมีวิธีรับซื้อจากไทย 2 ลักษณะ คือ **ซื้อขาด** โดยกำหนดราคารับซื้อแน่นอนก่อนรับสินค้า และเมื่อได้รับสินค้าแล้วจึงนำไปเข้าตลาดประมูล และรับฝากขาย โดยผู้นำเข้าเรียกเก็บค่าฝากขายร้อยละ 8-10 ของราคาที่ได้ หากนำไปขายที่ตลาดประมูลอาจมีการคิดค่าบริการขายในตลาดประมูลอีกร้อยละ 10 ของราคาที่ได้ประมูล

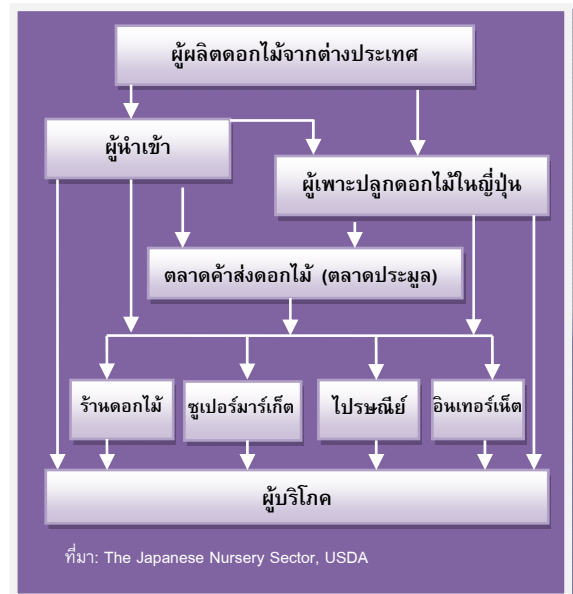
ตลาดประมูล : ตลาดประมูลดอกไม้ในญี่ปุ่นมีราว 200 แห่งทั่วประเทศ สำหรับตลาดประมูลดอกไม้ที่สำคัญของญี่ปุ่นได้แก่ ตลาดประมูลโอตะ ณ กรุงโตเกียว ตลาดประมูลโอซากา และตลาดประมูลฟูกูโอกะ ทั้งนี้ ตลาดประมูลจะเปิดการประมูลไม้ดอกและไม้ประดับอื่นๆ ในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ ส่วนไม้กระถางเปิดประมูลวันอังคาร และวันพฤหัสบดี สำหรับสมาชิกในตลาดประมูลได้แก่ เกษตรกร ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้ขายส่ง และร้านค้าปลีก ซึ่งต้องจดทะเบียนกับตลาดประมูลก่อน

ค่าใช้จ่ายในการซื้อไม้ตัดดอกรายปีของชาวญี่ปุ่น

ช่วงอายุ	ค่าใช้จ่ายในการซื้อดอกไม้ (เยน /ปี)
20-30 ปี	2,263
30-40 ปี	4,174
40-50 ปี	5,950
50-60 ปี	11,607
60-70 ปี	14,491
70 ปีขึ้นไป	13,697

ที่มา : Annual Survey on income and expenditure (Ministry of Internal Affairs and communications)

ช่องทางจำหน่ายดอกไม้ในญี่ปุ่น

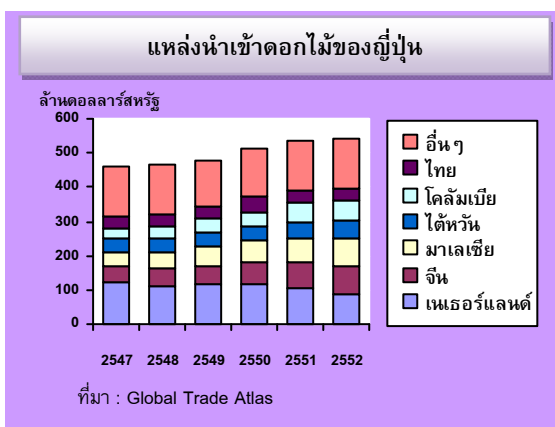
ตลาดประมูลดอกไม้ในญี่ปุ่น

❖ ร้านค้าปลีก : ร้านดอกไม้ยังคงเป็นช่องทางกระจายสินค้าไปยังผู้บริโภคที่สำคัญที่สุด ครองส่วนแบ่งตลาดราวร้อยละ 60 รองลงมาได้แก่ ซูเปอร์มาร์เก็ต (ร้อยละ 25) อย่างไรก็ตาม การส่งดอกไม้ทางไปรษณีย์และทางอินเทอร์เน็ตมีแนวโน้มได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

❖ แหล่งนำเข้า : ดอกไม้ที่ญี่ปุ่นนำเข้ามากที่สุด ได้แก่ ดอกเบญจมาศ รองลงมาได้แก่ ดอกกล้วยไม้ คาร์เนชั่น และกุหลาบ แหล่งนำเข้าสำคัญ ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ (ร้อยละ 16.3 ของมูลค่านำเข้าดอกไม้ทั้งหมดของญี่ปุ่นปี 2552) รองลงมา ได้แก่ จีน (ร้อยละ 15.2) มาเลเซีย (ร้อยละ 14.6) ส่วนไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 6 (ร้อยละ 6.9)

กล้วยไม้ไทย เป็นที่นิยมในตลาดญี่ปุ่น โดยเฉพาะกล้วยไม้สกุลหวาย (Dendrobium) เนื่องจากมีสีสันสวยงาม และมีรูปทรงโดดเด่นแตกต่างจากดอกไม้ท้องถิ่นของญี่ปุ่น ปัจจุบันไทยเป็นแหล่งที่ญี่ปุ่นนำเข้าดอกไม้กล้วยไม้ที่สำคัญที่สุด ด้วยปริมาณนำเข้าจากไทยสูงถึงปีละ 100-120 ล้านก้าน คิดเป็นส่วนแบ่งตลาดมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณนำเข้าดอกไม้กล้วยไม้ทั้งหมดของญี่ปุ่น ทั้งนี้ ญี่ปุ่นนำเข้ากล้วยไม้จากไทยตลอดทั้งปี แต่อาจมีปริมาณนำเข้าลดลงในช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนมิถุนายน เนื่องจากเป็นช่วงที่ผลผลิตไทยลดลง อนึ่ง ดอกกล้วยไม้ของไทยเป็นที่นิยมใช้มากในงานพิธีการต่างๆ ที่ต้องใช้ดอกไม้ปริมาณมากๆ อาทิ งานแต่งงาน ใช้ตกแต่งในวันคริสต์มาส และวันปีใหม่ เนื่องจากดอกไม้กล้วยไม้เป็นดอกไม้ที่มีสีสันสดใส ระยะเวลาใช้งานนาน และราคาไม่แพงเมื่อเทียบกับดอกไม้นำเข้าชนิดอื่น ทั้งนี้ กล้วยไม้สกุลหวายของไทยราคาราว 30-80 เยนต่อก้าน (ราคาต่ำสุดที่ราว 30 เยนต่อก้านมักอยู่ในช่วงเดือนมกราคม และราคาสูงสุดราว 80 เยนต่อก้านในช่วงเดือนพฤษภาคม) ถูกกว่ากล้วยไม้สกุลซิมบิเดียม (Cymbidium) ที่นำเข้าจากนิวซีแลนด์ซึ่งมีราคา 300-800 เยนต่อก้าน และถูกกว่าดอกเบญจมาศที่นำเข้าจากมาเลเซียที่มีราคาแพงกว่าดอกไม้กล้วยไม้จากไทยถึงเกือบ 10 เท่า

ประเภท	2550	2551	แหล่งนำเข้าสำคัญ
ไม้ตัดดอก	34,855.3	35,375.7	
-เบญจมาศ	13,150.5	13,489.4	มาเลเซีย จีน เกาหลีใต้ เวียดนาม
-กล้วยไม้	6,362.4	6,199.7	ไทย ไต้หวัน มาเลเซีย นิวซีแลนด์
-คาร์เนชั่น	6,170.1	6,304.6	โคลัมเบีย จีน เวียดนาม เอกวาดอร์
-กุหลาบ	3,654.3	3,584.6	เกาหลีใต้ อินเดีย เคนยา เอธิโอเปีย
-อื่นๆ	5,518.1	5,797.1	เกาหลีใต้ ไต้หวัน ออสเตรเลีย จีน

ที่มา : Japan Customs

❖ แนวโน้มความนิยมของผู้บริโภค : โดยทั่วไปชาวญี่ปุ่นนิยมดอกไม้สีขาว หรือสีอ่อนๆ อาทิ ชมพูอ่อน ม่วงอ่อน ส่วนดอกไม้สีเข้มๆ ยังได้รับความนิยมไม่มากนัก ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรฯ ของญี่ปุ่น จัดทำการสำรวจความต้องการดอกไม้จากผู้ประกอบการค้าส่งดอกไม้ทั่วประเทศ พบว่า ดอกไม้ที่มีแนวโน้มจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในช่วง 5 ปีข้างหน้า ได้แก่ ยูสโทมา และเบญจมาศชนิด Spray ส่วนหนึ่งเนื่องจากดอกไม้ชนิดดังกล่าวมีอายุการใช้งานนาน จึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่ยังคงต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย และหากพิจารณาสีของดอกไม้ที่คาดว่าจะได้รับความนิยมโดยแบ่งตามประเภทของดอกไม้ พบว่า กุหลาบสีแดงจะได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากแสดงถึงความหรูหรา ส่วนคาร์เนชั่น และเยอร์บีร่า คาดว่าสีชมพูจะได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากเป็นสีที่ผู้หญิงชอบมากที่สุด ส่วนยูสโทมา คาดว่าสีที่จะได้รับความนิยมมากที่สุด คือ สีขาว

❖ กฎระเบียบนำเข้า : ญี่ปุ่นไม่เรียกเก็บภาษีนำเข้าดอกไม้ แต่เรียกเก็บ Consumption Tax ร้อยละ 5 ของราคานำเข้า ทั้งนี้ ดอกไม้ที่นำเข้าต้องผ่านการตรวจสอบเชื้อโรคและศัตรูพืช และได้รับใบรับรองตาม Plant Quarantine Law

Disclaimer : ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด